

SUOSITUKSET

KOMISSION SUOSITUS,

annettu 27 päivänä maaliskuuta 2013,

T-2- ja HT-2-toksiinien esiintyvyydestä viljassa ja viljatuotteissa

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/165/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) T-2- ja HT-2-toksiini ovat mykotoksiineja, joita erilaiset *Fusarium*-lajikkeet tuottavat. T-2-toksiini metaboloituu nopeasti useiksi metaboliiteiksi, joista HT-2-toksiini on tärkein.
- (2) Elintarvikeketjun vierasaineita käsittelevä lautakunta, jäljempänä 'CONTAM-lautakunta', joka kuuluu Euroopan elintarviketurvallisuusvirastoon, jäljempänä 'elintarviketurvallisuusvirasto', on komission pyynnöstä antanut lausunnon riskeistä, joita T-2- ja HT-2-toksiinin esiintyvyydestä elintarvikkeissa ja rehuissa aiheutuu ihmisten ja eläinten terveydelle ⁽¹⁾.
- (3) CONTAM-lautakunta määrittä T-2- ja HT-2-toksiineille yhteiseksi siedettäväksi päivittäiseksi enimmäisaanimääräksi (TDI-arvo) 100 ng/kg ruumiinpainoa kohden. Saatavilla oleviin esiintyvyydestietoihin perustuvien arvioiden mukaan ihmisten pitkäaikainen altistuminen T-2- ja HT-2-toksiinien yhteismäärälle ruokavalion kautta jää alle TDI-arvon kaikissa väestön ikäryhmissä eikä se siten ole välitön terveysuhka.
- (4) Eläinten terveydelle aiheutuvista riskeistä CONTAM-lautakunta totesi, että tämänhetkinen arvioitu altistuminen T-2- ja HT-2-toksiinille ei todennäköisesti ole terveysuhka märehtijöille, kaniineille ja kaloille. Arvioitu altistuminen T-2- ja HT-2-toksiineille aiheuttaa sioille, siipikarjalle, hevosille ja koirille pienen terveyshaittariskin. Kissat ovat altistumisen suhteen yksi kaikkein herkimpiä eläinlajeja.

Koska tiedot ovat puutteelliset ja koska vakavia terveyshaittoja voi ilmetä jo pienillä annosmäärillä, haitatonta vaikutustasoa (NOAEL) tai alhaisinta haitallista tasoa (LOAEL) ei ole voitu määrittää. Siksi tätä suositusta ei sovelleta kissanruokaan; sen osalta on vahvistettava tiukempia toimenpiteitä.

- (5) CONTAM-lautakunta totesi myös, että T-2- ja HT-2-toksiinien siirtyminen rehuista eläinperäisiin elintarvikkeisiin on vähäistä eikä siten vaikuta mainittavasti ihmisten altistumiseen näille toksineille.
- (6) Kun otetaan huomioon tieteellisen lausunnon tulokset ja suuri vuosittainen vaihtelu T-2- ja HT-2-toksiinien esiintyvyydessä, on aiheellista kerätä enemmän tietoa T-2- ja HT-2-toksiinien esiintyvyydestä viljassa ja viljatuotteissa sekä elintarvikkeiden jalostuksen (esimerkiksi keittäminen) ja agronomisten tekijöiden vaikutuksista T-2- ja HT-2-toksiinien esiintyvyyteen. Lisäksi tarvitaan enemmän tietoa siitä, mitkä eri tekijät johtavat suhteellisen korkeisiin T-2- ja HT-2-toksiinitasoihin viljassa ja viljatuotteissa, jotta voidaan määrittää, mitä toimenpiteitä toteuttamalla voidaan estää T-2- ja HT-2-toksiinin esiintyvyys viljassa ja viljatuotteissa tai ainakin vähentää sitä. On tutkittava, mitkä tekijät johtavat suhteellisen korkeisiin T-2- ja HT-2-toksiinitasoihin viljassa ja viljatuotteissa, ja mitä vaikutuksia elintarvikkeiden ja rehujen jalostuksesta aiheutuu tämän suhteen. Saatavilla olevien tietojen mukaan T-2- ja HT-2-toksiinia esiintyy riisissä ja riisituotteissa enintään hyvin pieniä määriä, mistä syystä on asianmukaista jättää nämä tuotteet tämän suosituksen soveltamisalan ulkopuolelle.
- (7) Viljan ja viljatuotteiden seurannasta saatavien tulosten perusteella arvioidaan, mitä muutoksia ja kehityssuuntia ihmisten ja eläinten altistumisessa T-2- ja HT-2-toksiinille tapahtuu. Siksi on aiheellista käyttää analyysimenetelmiä, jotka ovat riittävän herkkiä.
- (8) Sen selventämiseksi, missä tapauksissa tällaisia tutkimuksia olisi tarkoituksenmukaista tehdä, on aiheellista antaa ohjeelliset arvot, joiden ylittyttyä tällaisiin tutkimuksiin

⁽¹⁾ CONTAM-lautakunta, Scientific Opinion on risks for animal and public health related to the presence of T-2 and HT-2 toxin in food and feed, The EFSA Journal 2011; 9(12):2481. [187 s.] doi:10.2903/j.efsa.2011.2481. Saatavilla verkossa osoitteessa www.efsa.europa.eu/efsajournal

olisi ryhdyttävä. Nämä ohjeelliset arvot on määritetty elintarviketurvallisuusviraston tietokannassa saatavilla olevien esiintyvyystietojen perusteella. Tutkimusten kannalta jäljitettävyyden on äärimmäisen tärkeä seikka.

- (9) Vuonna 2015 olisi laadittava arviointi tämän suosituksen yhteydessä kerättyistä tiedoista. Tämän suosituksen perusteella kerättyjen seurantatietojen avulla voidaan myös muodostaa parempi käsitys T-2- ja HT-2-toksiinien vuosittaisesta vaihtelusta ja esiintyvyydestä monissa viljatuotteissa, kohonneisiin tasoihin johtavista tekijöistä ja toimenpiteistä, joita toteuttamalla voitaisiin estää T-2- ja HT-2-toksiinien esiintyvyys tai ainakin vähentää sitä, mukaan lukien agronomiset tekijät ja jalostus,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

- 1) Jäsenvaltioiden olisi elintarvike- ja rehualan toimijoiden aktiivisella tuella seurattava T-2- ja HT-2-toksiinien esiintyvyyttä viljassa ja viljatuotteissa. Tässä suosituksessa riisiä ei lueta viljaan eikä riisituotteita viljatuotteisiin.
- 2) Jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä, että näytteistä määritetään samanaikaisesti T-2- ja HT-2-toksiinien sekä muiden *Fusarium*-toksiinien, kuten deoksinivalenolin, zearalenonin sekä fumonisiinin B1 ja B2, esiintyvyys, jotta näiden toksiinien rinnakkaisesiintyvyyden laajuutta voidaan arvioida.

Jos käytettävä määritysmenetelmä sallii, olisi tarkoituksenmukaista määrittää myös konjugoitujen mykotoksiinien, erityisesti T-2- ja HT-2-toksiinin mono- ja diglykosyloitujen konjugaattien, esiintyvyys.

- 3) Ihmisten ravinnoksi tarkoitettua viljaa ja tarkoitettuja viljatuotteita koskeva näytteenotto ja määrittäminen olisi tehtävä näytteenotto- ja määritysmenetelmistä elintarvikkeiden mykotoksiinipitoisuuksien virallista tarkastusta varten 23 päivänä helmikuuta 2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 401/2006 ⁽¹⁾ säännösten mukaisesti ottaen erityisesti huomioon

— liitteessä I oleva B osa "Näytteenottomenetelmä viljaa ja viljatuotteita varten"

— liitteessä II olevan 4.3.1 kohdan g alakohta "T-2- ja HT-2-toksiinia koskevat suoritusarvovaatimukset". T-2- ja HT-2-toksiinin määritysrajan (LOQ) olisi mieluiten oltava enintään 5 µg/kg kumpaakin toksiinia kohden erikseen, lukuun ottamatta käsittelemätöntä viljaa, jonka T-2- ja HT-2-toksiinin määritysrajan olisi mieluiten oltava

enintään 10 µg/kg kumpaakin toksiinia kohden erikseen. Jos käytetään analyttistä seulontamenetelmää, T-2- ja HT-2-toksiinin havaitsemisrajan olisi mieluiten oltava enintään 25 µg/kg näiden toksiinien yhteismäärää kohden.

Elintarvikealan toimijat voivat käyttää asetuksen (EY) N:o 401/2006 säännöksistä poikkeavaa näytteenottomenetelmää, kunhan se on edustava tutkittavan erän osalta.

- 4) Rehuihin ja rehuseoksiin tarkoitettua viljaa ja tarkoitettuja viljatuotteita koskeva näytteenotto ja määrittäminen olisi tehtävä näytteenotto- ja määritysmenetelmistä rehujen virallista valvontaa varten 27 päivänä tammikuuta 2009 annetun komission asetuksen (EY) N:o 152/2009 ⁽²⁾ säännösten mukaisesti. T-2- ja HT-2-toksiinin määritysrajan olisi mieluiten oltava enintään 10 µg/kg kumpaakin toksiinia kohden erikseen. Jos käytetään analyttistä seulontamenetelmää, T-2- ja HT-2-toksiinin havaitsemisrajan olisi mieluiten oltava enintään 25 µg/kg näiden toksiinien yhteismäärää kohden.

Rehualan toimijat voivat käyttää asetuksen (EY) N:o 152/2009 säännöksistä poikkeavaa näytteenottomenetelmää, kunhan se on edustava tutkittavan erän osalta

- 5) Jäsenvaltioiden olisi elintarvike- ja rehualan toimijoiden aktiivisella tuella tehtävä tutkimusta niiden tekijöiden yksilöimiseksi, jotka aiheuttavat ohjeellisten tasojen ylittymisen, ja määriteltävä, millä toimenpiteillä asianomaisten toksiinien esiintyvyys voidaan estää tai millä toimenpiteillä sitä voidaan ainakin vähentää. Nämä tutkimukset olisi tehtävä erityisesti, jos tämän suosituksen liitteessä mainittu viljan ja viljatuotteiden ohjeelliset T-2- ja HT-2-toksiinitasot ylittyvät toistuvasti tietyn ajanjakson aikana. Näytteenotto- ja määritystoimet, joilla pyritään keräämään lisää tietoa siitä, mitkä eri tekijät, myös agronomiset tekijät, aiheuttavat suhteellisen suuret T-2- ja HT-2-toksiinitasot viljassa ja viljatuotteissa, olisi kohdistettava ensimmäisen jalostusasteen viljaan ja viljatuotteisiin.

- 6) Jäsenvaltioiden olisi elintarvike- ja rehualan toimijoiden aktiivisella tuella tehtävä tutkimusta elintarvikkeiden ja rehujen jalostuksen vaikutuksista T-2- ja HT-2-toksiinin esiintyvyyteen. Nämä tutkimukset olisi tehtävä erityisesti, jos tämän suosituksen liitteessä mainittu viljatuotteiden ohjeellinen T-2- ja HT-2-toksiinitaso ylittyy toistuvasti tietyn ajanjakson aikana.

⁽¹⁾ EUVL L 70, 9.3.2006, s. 12.

⁽²⁾ EUVL L 54, 26.2.2009, s. 1.

- 7) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että määrittystulokset toimitetaan säännöllisin väliajoin elintarviketurvallisuusvirastolle koottavaksi yhteen ainoaan tietokantaan ja että tutkimustulokset toimitetaan Euroopan komissiolle joka vuosi, ensimmäisen kerran viimeistään joulukuussa 2013. Tämän suosituksen yhdenmukaisen soveltamisen ja tutkimusraporttien vertailtavuuden varmistamiseksi laaditaan asiaa koskevat ohjeet.

Tehty Brysselissä 27 päivänä maaliskuuta 2013.

Komission puolesta

Tonio BORG

Komission jäsen

LIITE

Viljan ja viljatuotteiden ohjeelliset tasot (*) (**)

	T-2- ja HT-2-toksiinin yhteismäärää koskevat ohjeelliset tasot (µg/kg), joista alkaen / joiden ylityttyä on tehtävä tutkimuksia, erityisesti kun ylittyminen on toistuvaa (*)
1. Käsittelemätön vilja (***)	
1.1 Ohra (myös mallasohra) ja maissi	200
1.2 Kaura (kuorimaton)	1 000
1.3 Vehnä, ruis ja muu vilja	100
2. Suoraan ihmisravinnoksi tarkoitetut viljanjyvät (****)	
2.1 Kaura	200
2.2 Maissi	100
2.3 Muu vilja	50
3. Ihmisravinnoksi tarkoitetut viljatuotteet	
3.1 Kauraleseet ja hiutaleiksi valmistettu kaura	200
3.2 Viljaleseet, lukuun ottamatta kauraleseitä, kaurasta valmistetut myllytuotteet, lukuun ottamatta kauraleseitä ja hiutaleiksi valmistettua kauraa, ja maissista valmistetut myllytuotteet	100
3.3 Muut viljasta valmistetut myllytuotteet	50
3.4 Aamiaismurot, mukaan lukien muotoillut viljahiutaleet	75
3.5 Leipä (mukaan lukien pienet leipomotuotteet), kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät, viljaväliäpalat sekä pasta	25
3.6 Imeväisten ja pikkulasten viljapohjaiset ruoat	15
4. Rehuihin ja rehuseoksiin tarkoitetut viljatuotteet (*****)	
4.1 Kaurasta (kuorimaton) valmistetut myllytuotteet	2 000
4.2 Muut viljatuotteet	500
4.3 Rehuseokset, lukuun ottamatta kissanruokaa	250

(*) Tässä liitteessä tarkoitettujen tasojen ohjeellisia tasojen, joiden ylityttyä – erityisesti kun ylittyminen on toistuvaa – on tutkittava, mitkä tekijät aiheuttavat T-2- ja HT-2-toksiinin esiintyvyyden tai miten rehujen ja elintarvikkeiden jalostus vaikuttaa esiintyvyyteen. Ohjeelliset tasot perustuvat elintarviketurvallisuusviraston tietokannassa oleviin esiintyvyytietoihin, kuten elintarviketurvallisuusviraston lausunnosta ilmenee. Ohjeelliset tasot eivät ole elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuutta koskevia tasojen.

(**) Tässä suosituksessa riisiä ei lueta viljaan eikä riisituotteita viljatuotteisiin.

(***) Käsittelemätön vilja on viljaa, jolle ei ole tehty minkäänlaista fyysistä tai lämpökäsittelyä, lukuun ottamatta kuivausta, puhdistusta ja lajittelua.

(****) Suoraan ihmisravinnoksi tarkoitetut viljanjyvät ovat viljanjyviä, jotka on kuivatettu, puhdistettu, kuorittu ja lajiteltu ja joita ei enää puhdisteta eikä lajitella edelleen niiden lisäjalostamista elintarvikkeetjussa.

(*****): Rehuihin ja rehuseoksiin tarkoitettujen viljan ja tarkoitettujen viljatuotteiden ohjeelliset tasot koskevat rehua, jonka kosteuspitoisuus on 12 prosenttia.